

Personlig verneutstyr (PVU)

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne bruker personlig verneutstyr når sikkerheten, helsen og velferden ikke kan vernes på annen måte.

Ansatte skal fortrinnsvis være vernet ved hjelp av tekniske installasjoner på arbeidsplassen eller ved tilpassede arbeidsmetoder og arbeidsprosesser. Personlig verneutstyr skal brukes hvis det likevel er risiko for at arbeidstakeren kan bli utsatt for farlige påvirkninger.

PVU og korona

Les mer om bruk av PVU og om midlertidige endringer i regelverket for produsenter av PVU her: [Koronavirus: Tiltak i arbeidslivet.](#)

Ulike typer personlig verneutstyr

Arbeidsgiver skal sørge for at personlig verneutstyr som brukes på arbeidsplassen, gir fullt forsvarlig vern. Eksempler på ulike typer verneutstyr:

- [Hjelm og annet hodevern](#)
- [Hørselvern](#)
- Vernebriller/øyevern
- Ansiktsvern
- [Vernehansker](#)
- [Åndedrettsvern](#)
- Vernesko
- Redningsvest
- Vernetøy som laboratoriefrakk, smittefrakk
- Fallsikringsutstyr

Du finner mer info om verneutstyr for spesifikke arbeidsoppgaver ved å søke på tema i søkefeltet øverst på nettsiden.

Arbeidsgivers ansvar

Arbeidsgiver skal vurdere om arbeidet kan medføre fare for de ansattes liv og helse. Arbeidsgiver

- skal stille personlig verneutstyr til rådighet
- skal sørge for informasjon og opplæring i nødvendige vernetiltak
- skal sørge for opplæring i riktig bruk av personlig verneutstyr
- skal sørge for, og kontrollere, at verneutstyret er i bruk
- skal aldri tillate at det ikke brukes verneutstyr så lenge det er en risiko for skade, heller ikke om spesielle helseforhold ved arbeidstaker gjør det vanskelig å bruke verneutstyr. I slike tilfeller skal arbeidsgiver vurdere hvordan han kan legge til rette for andre mulige vernetiltak.
- bør vurdere og velge typepersonlig verneutstyr i samråd med arbeidstakeren og eventuelt med verneombud eller bedriftshelsetjeneste
- skal sørge for at det personlige verneutstyret som brukes på arbeidsplassen, til enhver tid gir et fullt forsvarlig vern mot farene som arbeidstakerne er utsatt for

Krav til personlig verneutstyr

Personlig verneutstyr kan bestå av en enhet med flere vernefunksjoner. Det kan også bestå av flere separate enheter som brukes sammen eller samtidig, og som beskytter mot ulike fareforhold. Hvis arbeidstakeren må bruke flere forskjellige typer verneutstyr samtidig, skal utstyret kunne kombineres uten at det forringer verneeffekten til hver enkelt del.

Det personlige verneutstyret skal ha norsk bruksanvisning, være CE-merket og det skal følge med en samsvarserklæring.

Arbeidsgiver skal ellers særlig se til at det personlige verneutstyret

- passer eller kan tilpasses arbeidstakeren
- er tilpasset de konkrete arbeidsforholdene

Oppbevaring, vedlikehold og kontroll

Arbeidsgiver skal sørge for at virksomheten har rutiner for oppbevaring, vedlikehold, reparasjon og utskifting av personlig verneutstyr, og for at det personlige verneutstyret er i god hygienisk stand.

Hvis ett og samme personlige verneutstyr må brukes av flere personer, skal arbeidsgiver sikre at slik felles bruk ikke får helsemessige eller hygieniske konsekvenser for arbeidstakerne.

Brukeren selv kan gjøre enkelt vedlikehold på verneutstyret. Mer omfattende vedlikehold og/eller reparasjoner bør utføres av personell med spesiell kompetanse på eller tillatelse til å utføre slikt arbeid.

Riktig bruk og behandling av det personlige verneutstyret minsker faren for at verneeffekten svekkes, og dermed for skader på liv og helse.

Opplæring og informasjon

Før det personlige verneutstyret tas i bruk, skal arbeidsgiver

- informere ansatte om hvilke farer det personlige verneutstyret beskytter mot
- sørge for at ansatte får forståelig informasjon (på et språk ansatte forstår) og nødvendig opplæring i bruk av verneutstyret
- informere ansatte om hva han skal gjøre hvis det personlige verneutstyret blir ødelagt under bruk eller på annen måte får nedsatt verneeffekt

Produsentens brukerinformasjon skal være lett tilgjengelig for arbeidstaker. Der det er nødvendig, bør arbeidsplassen være merket med skilt som informerer om bruk av verneutstyr.

Regelverk

Krav til bruk av personlig verneutstyr: [Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 15](#)

Arbeidsgivers plikt til å ivareta sikkerheten: [Arbeidsmiljøloven § 3-2 \(2\)](#)

Arbeidstakers medvirkningsplikt: [Arbeidsmiljøloven § 2-3](#)

Krav til produksjon og omsetning av personlig verneutstyr: [Forskrift om personlig verneutstyr \(PVU\)](#)

Regelverk fra EU (pr januar 2021)

- Europeiske direktiver og forordninger av personlig verneutstyr (PVU) er utarbeidet for EU-medlemsstatene:
- Direktiv 89/391/EEC (Arbeidsmiljødirektivet) Rammedirektivet pålegger iverksettelse av tiltak som forbedrer arbeidstakernes sikkerhet og helse på arbeidsplassen. Den gir retningslinjer for helse og sikkerhet på arbeidsplassen og
 - pålegger arbeidsgivere "å gjøre nødvendig verneutstyr tilgjengelig for sine ansatte"
 - krever av leverandører at personlig verneutstyr følger standarden
- Direktiv 89/656/EEC er et særdirektiv som gjelder bruk av personlig verneutstyr
- Forordning (EU) 2016/425 ("PVU-forordningen") produktkrav og krav til CE-merking av PVU.

Direktivet forenkler valg av riktig verneutstyr inkludert vernehansker

- [EU-kommisjonens nettside for PVU-regelverket - Personal protective equipment](#) (Opplysninger og lenker til gjeldende regelverk med guide inkludert oversikt over utnevnte samsvarsvurderingsorgan (Notified Bodies (NB)) og harmoniserte standarder).